

- ร่าง -

รายงานการประชุม

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ วันพุธที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑

ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ชั้น ๓

ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. นายวิชณุ เครืองาม	รองนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย	ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี	ที่ปรึกษา
	แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
๓. นายวิจิตร แสงทองล้วน	ผู้อำนวยการกองพัฒนาระเบียงราชการ	ที่ปรึกษา
	ส่วนภูมิภาคฯ แทนเลขาธิการ ก.พ.ร.	
๔. นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้ากลุ่มภารกิจ	กรรมการ
	พัฒนาชุมชนและส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
	แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	
๕. นางสาววิมล ขาตะมีนา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	กรรมการ
	แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	
๖. นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ	หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐาน	กรรมการ
	การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น	
	แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย	
๗. นายบรรพราช เพ็ชรตระกูล	ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนานโยบายการคลังท้องถิ่น	กรรมการ
	แทนปลัดกระทรวงการคลัง	
๘. นายดิศกุล เกษมสวัสดิ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
	แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	
๙. นายบุญชัย ธีระกาญจน์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
	แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข	
๑๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	กรรมการร่างกฎหมายประจำ	กรรมการ
	แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	
๑๑. นางชุติมา หาญเพชฌัญญู	รองเลขาธิการ ก.พ.	กรรมการ
	แทนเลขาธิการ ก.พ.	
๑๒. นายเอนก มีมงคล	ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน	กรรมการ
	แทนเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ	
	และสังคมแห่งชาติ	
๑๓. นายภาณุ จันทร์เจียวใช้	รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
	แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	
๑๔. นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ	อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
๑๕. นายจเด็จ อินสว่าง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	กรรมการ
๑๖. นายอุดร ตันติสุนทร	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	กรรมการ
๑๗. นายบุญเลิศ น้อมศิลป์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาท้องถิ่น	กรรมการ

๑๘. นายเลอพงศ์ ลิ้มรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาท้องถิ่น	กรรมการ
๑๙. ศาสตราจารย์ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์	กรรมการ
๒๐. ศาสตราจารย์พิเศษสมชัย ฤชุพันธุ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์	กรรมการ
๒๑. ศาสตราจารย์พิเศษกมลชัย รัตนสกววงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย	กรรมการ
๒๒. ศาสตราจารย์นันท์วัฒน์ บรมานันท์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย	กรรมการ
๒๓. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครองท้องถิ่น ในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์	กรรมการ
๒๔. ศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครองท้องถิ่น ในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์	กรรมการ
๒๕. รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครองท้องถิ่น ในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์	กรรมการ
๒๖. นางป่านฤดี มโนมัยพิบูลย์	รองผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรรมการ แทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๒๗. นายชนัฐพงศ์ ศรีวิเศษ	ปลัดเมืองพัทยา แทนนายกเมืองพัทยา	กรรมการ
๒๘. นายนิพนธ์ บุญญามณี	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	กรรมการ
๒๙. นายมังกร ยนต์ตระกูล	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด	กรรมการ
๓๐. นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ	นายกเทศมนตรีนครยะลา	กรรมการ
๓๑. นายประเสริฐ วชิรเขื่อนขันธ์	นายกเทศมนตรีเมืองพระประแดง	กรรมการ
๓๒. นายธนศักดิ์ มาคะสิระ	นายกเทศมนตรีตำบลวัดเพลง	กรรมการ
๓๓. นายชูศักดิ์ วสันต์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง	กรรมการ
๓๔. นายไฉน ก้อนทอง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก	กรรมการ
๓๕. นายกัมพล กลั่นเนียม	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาหลวง	กรรมการ
๓๖. นายสำเนา รัตมิตต์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง	กรรมการ
๓๗. นายวิฑูร เอี่ยมโอภาส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ เลขานุการ รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. นายวิรัช ไตรรัตน์	กรรมการ	ติดราชการ
----------------------	---------	-----------

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. ว่าที่ร้อยตรีไชยวุฒิ วุฑฒิรักษ์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒. นายชัยวัฒน์ ภัทรกานต์	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๓. นางสาวอภิรดี ประเสริฐฤทธิ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๔. นายทิวากร พิศาลสถิตย์กรรม	กระทรวงมหาดไทย
๕. นายวัชรพล คัคโนภาส	กระทรวงมหาดไทย
๖. นายวรพจน์ จตุรนต์รศมี	กระทรวงมหาดไทย
๗. นายมะณู บุญศรีมณีชัย	กระทรวงสาธารณสุข
๘. นายทองดี มุ่งดี	กระทรวงสาธารณสุข
๙. นายชฎิล โรจนานนท์	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๑๐. นายพหล แก้วเอียน	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

๑๑. นายมยุร บุญยรัตน์	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๑๒. นายอุปราษ พันธุ์ภักดี	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๓. นายสุเมธี เกศพิทักษ์	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๑๔. นางสาวชุติมา ศิริธีระเจษฎ์	สำนักงานงบประมาณ
๑๕. นางตะติยา ไกรศรีศรี	กรมกิจการผู้สูงอายุ
๑๖. นางสาวปิยะนุช นาคแก้ว	กรมกิจการผู้สูงอายุ
๑๗. นายเฉลิม ประสาททอง	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๘. นายชินทร์ สัจจามัน	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๑๙. นางสาววาสนา ยี่รงค์	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๐. นางสาวณภัทร ชมเชย	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๑. นายจิรเมธ บัวงาม	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๒. นายไพบูลย์ แยมกวีตระกูล	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๓. นายราม จินตมาศ	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒๔. นางพิกุล หงษ์วีไล	กรุงเทพมหานคร
๒๕. นางธีรวรรณ บุญรอด	กรุงเทพมหานคร
๒๖. นายมนต์สิทธิ์ วุฒยากร	สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
๒๗. นางสาวกัญญาณัฐ อ่อนศรี	สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย
๒๘. นายไพรัตน์ เพชรราช	เทศบาลนครแหลมฉบัง
๒๙. นางสาวรัตติกร ชัยวี	เทศบาลนครแหลมฉบัง
๓๐. นางสาวสุนิลา อินทรักษา	เทศบาลนครแหลมฉบัง

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

เนื่องจากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธาน ก.ก.ถ. ดิฉรชการสำคัญ จึงมอบหมายให้นางสาววิมล ชาคะมีนา รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานในที่ประชุมแทนชั่วคราว

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑

เลขานุการ รายงานว่า ได้จัดทำร่างรายงานการประชุมคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ และได้แจ้งเวียนให้กรรมการทุกท่านพิจารณา ตามหนังสือ ก.ก.ถ. ที่ นร ๐๑๐๗/ว ๑๔๓๒ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๖๑ แล้ว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม ก.ก.ถ. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เดินทางมาถึงห้องประชุมและทำหน้าที่ประธาน ก.ก.ถ.

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ประกาศผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมควรได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

เลขาธิการ รายงานว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธานกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ลงนามในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นรางวัลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจูงใจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามข้อเสนอของคณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อให้เป็นรางวัลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของซึ่งมีเงินรางวัลทั้งสิ้น ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เงินรางวัลแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑) เงินรางวัลส่วนที่ ๑ จำนวน ๔๑ แห่ง (รางวัลที่ ๑, ๒, ๓ และ รางวัลชมเชย) เงินรางวัลรวม ๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒) เงินรางวัลส่วนที่ ๒ จำนวน ๑๐๗ แห่ง เงินรางวัลรวม ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ประกอบด้วย

๒.๑) เงินรางวัลผ่านเกณฑ์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าสู่อรอบการประเมินในรอบสุดท้าย

๒.๒) เงินรางวัล อปท. ที่มีผลคะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินในรอบการประเมินของสถาบันการศึกษา

คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ฯ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบผลการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามผลการคัดเลือกของคณะอนุกรรมการเพื่อคัดเลือก อปท. ทั้ง ๖ คณะ โดยมีผลการคัดเลือก อปท. แต่ละประเภท ดังนี้

๑) เงินรางวัลส่วนที่ ๑ จำนวน ๔๑ แห่ง (รางวัลที่ ๑, ๒, ๓ และ รางวัลชมเชย) เงินรางวัลรวม ๑๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒) เงินรางวัลส่วนที่ ๒ จำนวน ๑๐๗ แห่ง เงินรางวัลรวม ๔๙,๙๙๙,๙๙๙.๙๓ บาท

ประกอบด้วย

๒.๑) เงินรางวัลผ่านเกณฑ์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าสู่อรอบการประเมินในรอบสุดท้าย จำนวน ๓๘ รางวัล ๆ ละ ๗๕๕,๒๖๓.๑๖ บาท เงินรางวัลรวม ๒๘,๗๐๐,๐๐๐.๐๘ บาท

๒.๒) เงินรางวัล อปท. ที่มีผลคะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินในรอบการประเมินของสถาบันการศึกษา จำนวน ๖๙ แห่ง (แห่งละ ๓๐๘,๖๙๕.๖๕ บาท) เงินรางวัลรวม ๒๑,๒๙๙,๙๙๙.๘๕ บาท

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ประธาน ก.ก.ถ. ลงนามในประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง ผลการคัดเลือกของคณะอนุกรรมการเพื่อคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการโอนเงินรางวัลให้กับ อปท. ดังกล่าว ผ่านระบบ GFMIIF แล้วเสร็จในเดือนกันยายน ๒๕๖๑

รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครองท้องถิ่นในสาขา รัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า สำนักงาน ก.ก.ธ. ได้วางแผนทางการถอดบทเรียนจากท้องถิ่นที่ได้รับรางวัล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีเบื้องต้นอย่างไร และ อบท. ที่ได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีอุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่ คณะอนุกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อให้เป็นรางวัลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางแก้ไขปัญหาคืออะไร

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี แทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังดำเนินการถอดบทเรียนเกี่ยวกับ อบท. ที่ได้รับรางวัล ส่วนเรื่องนวัตกรรมในเบื้องต้นยังไม่พบปัญหาอุปสรรค ทั้งนี้จะมีคณะอนุกรรมการฯ คอยช่วยแก้ไข

นายอุดร ตันติสุนทร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีความเห็นว่า ควรให้ อบท. ต่าง ๆ ไปดูงาน อบท. ที่ได้รับรางวัลด้วย

นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ประธาน ก.ก.ธ. กล่าวว่า รับไปพิจารณาด้วย

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย กล่าวว่า ขอรับไว้ศึกษาระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ประธาน กล่าวว่า รัฐบาลส่งเสริมให้แต่ละท้องถิ่น มีตลาดประชารัฐ ตลาดถนนคนเดิน สามารถจัดประกวดให้รางวัลแบบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีหรือไม่ ซึ่งได้แจ้งให้หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีทราบแล้วว่า ให้ไปศึกษาหรือจะนำไปเป็นตัวชี้วัดได้หรือไม่ นายกรัฐมนตรีได้ไปประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจรที่จังหวัดเลย นายกรัฐมนตรีชื่นชมตลาดที่อำเภอเชียงคานว่ามีมาตรฐาน คือ ๑) สถานที่ดี ถนนอยู่ริมแม่น้ำ อาคารสถาปัตยกรรม ๒ ข้างทาง ยังคงรักษาสภาพเดิมไว้ได้ ๒) สินค้าดี สินค้าในร้านไม่ซ้ำกัน ๓) บรรยากาศ ความปลอดภัย ความสะอาด มีสุขา มีการจัดที่นั่งเป็นระยะ น่าจะจัดประกวดแล้วให้รางวัล

มติที่ประชุม รับทราบและรับข้อสังเกตของที่ประชุมเพื่อประกอบการพิจารณาการคัดเลือก รางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบท.) ที่มีการบริหารจัดการที่ดี ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ รายงานการประเมินผลเกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำการจัดบริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เลขาธิการ รายงานว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ธ.) ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐ มีมติเห็นชอบเกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำ การจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรายงานการศึกษาของคณะที่ปรึกษาจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๔๔๒ ตัวชี้วัด โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงาน ก.ก.ธ.) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีนำเกณฑ์ชี้วัดดังกล่าวไปดำเนินการ ประเมินประสิทธิภาพการจัดบริการสาธารณะของ อบท. ภายในกรอบระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓)

คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ ได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการประเมินเกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำมาตรฐานการจัดบริการ สาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒๔ ตัวชี้วัด ผ่านระบบประมวลผลข้อมูล เกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำการจัดบริการสาธารณะของ อบท. โดยครอบคลุมผลการปฏิบัติงานด้านการให้บริการ สาธารณะของ อบจ. ๘ ด้าน จำนวน ๒๐ รายการ โดยสำนักงาน ก.ก.ธ. ได้ดำเนินการจัดการประชุมชี้แจงเกี่ยวกับ แนวทางการประเมินมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี ๒๕๖๑ ให้กับ อบจ. เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ พร้อมทั้งเปิดระบบประมวลผลข้อมูลฯ สำหรับ อบจ. บันทึกข้อมูลตามแบบติดตามประเมินผล ระหว่างวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ถึง ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ รวมเป็นระยะเวลา ๒ เดือน โดยมี อบจ. ดำเนินการตอบแบบ ประเมินผลฯ ครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวนทั้งสิ้น ๖๖ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘๔ ของจำนวน อบจ. ทั้งหมด

คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ ได้พิจารณารายงานผลการประเมินมาตรฐานการให้บริการสาธารณะของ อบจ. แล้วมีมติเห็นชอบให้นำเสนอ ก.ก.ธ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานดังกล่าว และให้ อบจ. นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้ว เห็นว่า รายงานการประเมินผลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อ อบจ. ในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงการให้บริการสาธารณะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงเห็นควรพิจารณาให้ความเห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งผลการประเมินดังกล่าวให้ อบจ. ทราบ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการให้บริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานต่อไป

นายนิพนธ์ บุญญามณี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา กล่าวว่า จะได้เชิญ อบจ. ทั้งหมดมาหารือกันและนำเรื่องเข้าที่ประชุมสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทยเพื่อจะได้นำตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ทั้ง ๘ ด้าน ศึกษาอีกครั้ง

ศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครองท้องถิ่นในสาขา รัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า การประเมินตนเองของ อบท. ดำเนินการทุกหน่วย ๕ รูปแบบ แต่ครั้งนี้เป็นรายงานเฉพาะ อบจ. ซึ่งดำเนินการเป็นรอบที่ ๔ แล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ อบท. รูปแบบต่าง ๆ ให้ความสนใจในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่กฎหมายกำหนด เป็นเรื่องที่ต้องทำเสริมหรือในเชิงพัฒนา ได้ร่วมกันคิดว่าควรจะมีเกณฑ์ขั้นต่ำ เรื่องความถี่ เรื่องการครอบคลุม แต่ให้เป็นพื้นฐานเพื่อที่จะมาใช้ปรับการทำงาน แม้ว่าจะกรอกข้อมูลได้ร้อยละ ๘๖.๘๔ ของจำนวน อบจ. ทั้งหมด แต่มี ๒ ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญคือ ประเด็นแรก อบจ. ได้บันทึกข้อมูลตามระบบประมวลผลระบุว่าไม่มีบริการสาธารณะหลายแห่ง สรุปผลเบื้องต้นว่าการบริการสาธารณะที่ถ่ายโอนหรือกำหนดว่า อบจ. ได้ดำเนินการแล้ว ปัจจุบันไม่มีความจำเป็นต้องทำแล้ว สำหรับบาง อบจ. สันนิษฐานว่าไม่มีความต้องการของประชาชน คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผลจะหารือกับทางสมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย และจะได้ส่งผลประมวลไปให้คณะอนุกรรมการบริหารแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการถ่ายโอนภารกิจเพื่อจะได้มาปรับหน้าที่ของ อบจ. ให้เหมาะสมต่อไป ประเด็นที่ ๒ ระบบข้อมูลของ อบจ. เป็นข้อมูลของแผนงานต่าง ๆ ใน อบจ. ไม่ได้เชื่อมต่อกันผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ควรขอความร่วมมือจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สมาคม อบจ. แห่งประเทศไทย รวมทั้ง สำนักงาน ก.ก.ธ. นำร่องภาคละ ๑ แห่ง ออกแบบกำหนดฐานข้อมูลที่จะใช้ในการทำงานของ อบจ. อาจจะเป็นฐานในเชิงภารกิจหน้าที่ นำเรียนเป็นข้อเสนอเพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณา หากเห็นชอบจะให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม รองปลัดกระทรวงมหาดไทย แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า หากทราบเหตุผลว่าเหตุใด อบจ. ไม่ดำเนินการ หรือไม่มีการให้บริการสาธารณะ ๑) เนื่องจากว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่มีความจำเป็น ๒) ตัวชี้วัดบางตัวไม่มีในจังหวัดนั้น ๆ ๓) เทศบาล อบต. ดำเนินการอยู่แล้ว เช่น การตรวจสอบสุขภาพผู้สูงอายุ การประเมินจะได้นำมาวิเคราะห์เพื่อไปปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ศาสตราจารย์รัส สุวรรณมาลา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปกครองท้องถิ่นในสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า อบต. มีความประสงค์จะดำเนินการในภารกิจที่ใหญ่ ๆ แต่ทำไม่ได้ เพราะว่ากฎหมายไม่ได้กำหนดให้ดำเนินการได้ และอาจมีหน่วยงานส่วนกลางปฏิบัติงานในพื้นที่ การไม่จัดบริการสาธารณะไม่ได้หมายความว่าชาวบ้านไม่ได้รับบริการ แต่คิดว่าการประเมินแบบสำรวจเป็นการสำรวจเพียงจุดเดียว มีบริการบางอย่างที่ อบจ. ไม่ควรดำเนินการเพราะมีองค์กรอื่นดำเนินการแล้ว เพราะจะซ้ำซ้อน

นายจเด็จ อินสว่าง ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวว่า การประเมินเกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขึ้นตามมาตรฐานการให้บริการสาธารณะของ อบจ. จำนวน ๑๒๔ ตัวชี้วัด ได้สอบถามเฉพาะเจ้าหน้าที่ อบจ. หรือ อบท. เท่านั้นหรือไม่ ได้มีการเชิญผู้นำชุมชนที่เป็นภาคประชาชนหรือภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมตอบแบบสอบถามนี้ด้วยหรือไม่

เลขานุการ กล่าวว่า การประเมินผลเกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แจ้งแบบประเมินไปยัง อบจ. ซึ่ง อบจ. มีการตั้งคณะกรรมการของ อบจ. โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ของ อบจ. ที่จะมารวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดและดำเนินการประเมิน แต่ไม่ได้สอบถามประชาชนโดยตรง

มติที่ประชุม เห็นชอบรายงานการประเมินผลเกณฑ์ชี้วัดและค่าเป้าหมายขั้นต่ำการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรับข้อสังเกตของที่ประชุมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของรายงานฯ ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ พร้อมทั้งแจ้งรายงานการประเมินผลดังกล่าวให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดทราบ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงการบริหารจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานต่อไป

๔.๒ รายงานการติดตามผลการบริหารจัดการขยะติดเชื้อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เลขานุการ รายงานว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) ได้มีคำสั่งที่ ๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๖ แต่งตั้งคณะกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล โดยมีศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่ เป็นประธาน เพื่อทำหน้าที่กำหนดระบบการติดตามและประเมินผลการกระจายอำนาจในภาพรวม ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการกระจายอำนาจ รวมทั้งปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานการกระจายอำนาจ นำเสนอรายงานต่อ ก.ก.ถ. เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินงานกระจายอำนาจให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ในการประชุมคณะกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล ครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้มีการติดตามผลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะติดเชื้อของ อบท. และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อ ก.ก.ถ. โดยฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการติดตามผลตามมติที่ประชุมดังกล่าวและได้จัดทำรายงานผลการติดตามเสนอคณะกรรมการด้านการติดตามและประเมินผลพิจารณารายงานการติดตามผลการบริหารจัดการขยะติดเชื้อของ อบท. จำนวน ๘ แห่ง และบริษัทเอกชน จำนวน ๑ แห่ง ในการประชุม ครั้งที่ ๘/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ แล้ว ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้นำรายงานการติดตามผลการบริหารจัดการขยะติดเชื้อของ อบท. พร้อมข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอ ก.ก.ถ. พิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อ สำนักงาน ก.ก.ถ. จะได้แจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปขับเคลื่อนให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไปสรุปได้ ดังนี้

๑) ผลการติดตามการบริหารจัดการขยะติดเชื้อของ อบท.

จากการติดตามผล พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณขยะติดเชื้อที่เกิดขึ้นกับระบบกำจัดขยะติดเชื้อที่มีอยู่ คือ เตาเผาขยะของ อบท. จำนวน ๘ แห่ง และเอกชน จำนวน ๑ แห่ง ระบบกำจัดขยะติดเชื้อยังมีศักยภาพเพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะติดเชื้อได้อีก แต่ในส่วนของเตาเผาขยะติดเชื้อของ อบท. ส่วนใหญ่มีปริมาณขยะเข้าระบบไม่เต็มศักยภาพ เนื่องจากปัญหาอัตราค่าบริการเก็บ ขน และกำจัดของเอกชน มีราคาสูงกว่า รวมทั้งยังไม่มีการฝึกอบรมให้ อบท. และสถานบริการสาธารณสุขต่าง ๆ นำขยะติดเชื้อมากำจัดที่เตาเผาขยะติดเชื้อของ อบท. ที่มีอยู่ และยังไม่มีความชัดเจนเรื่องการเก็บขนขยะติดเชื้อข้ามเขตให้ อบท. ถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ในด้านระบบการรวบรวม การเก็บ การขนส่ง และการกำจัดขยะติดเชื้อ อบท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีงบจัดซื้อใช้กฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานอย่างเข้มงวด เช่น ระบบการกำกับกับการขนส่งขยะติดเชื้อระหว่างต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ยังไม่มีประสิทธิภาพเกิดความคลาดเคลื่อน การตรวจวัดค่ามลพิษทางอากาศที่เกิดจากเตาเผาขยะติดเชื้อ ยังไม่เป็นระบบ Real Time นอกจากนี้ ยังไม่มีระบบ/รูปแบบที่ชัดเจนในการจัดการขยะติดเชื้อจากผู้ป่วยติดเชื้อตามบ้านให้มาเข้าระบบกำจัด

๒) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบริหารจัดการขยะติดเชื้อของ อปท.

๒.๑) กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมอนามัย ควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๑.๑) ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม ดำเนินการเร่งรัดการจัดทำแผนแม่บทการจัดการขยะติดเชื้อ (Master Plan) เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องรองรับกับปริมาณขยะติดเชื้อ เส้นทางการเก็บขน และระบบกำจัดที่มีอยู่ในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งกำหนดมาตรการสนับสนุนให้ อปท. สามารถบริหารจัดการขยะติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพและผลักดันให้ขยะติดเชื้อเข้าสู่ระบบตามกลุ่ม cluster หรือ Zoning เขตการให้บริการเก็บขนขยะติดเชื้อ โดยควรแบ่งกลุ่ม อปท. ดังนี้

๒.๑.๑.๑) อปท. ที่มีเตาเผาขยะติดเชื้อ ควรผลักดันให้ขยะติดเชื้อเข้าสู่ระบบเต็มศักยภาพเตาเผาเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและยั่งยืนและให้สามารถดำเนินการข้ามเขตพื้นที่/จังหวัดได้ โดยมีการบูรณาการร่วมกัน ตั้งแต่ระดับนโยบายจากส่วนกลาง เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กรมควบคุมมลพิษ กรมปศุสัตว์ ส่วนภูมิภาค เช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เพื่อให้มีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เป็นแหล่งกำเนิดขยะติดเชื้อ เช่น โรงพยาบาลของรัฐ/เอกชน โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล คลินิก สถานพยาบาลสัตว์ ห้องปฏิบัติการขยะติดเชื้อ อंतरาย และ อปท. ในพื้นที่กับ อปท. ที่มีเตาเผาขยะติดเชื้อ/บริษัทเอกชนที่มีเตาเผาขยะติดเชื้อ

๒.๑.๑.๒) อปท. ที่ไม่มีเตาเผาขยะติดเชื้อ ควรสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการขยะติดเชื้อ และเข้าร่วมดำเนินการเก็บ ขน และรวบรวมขยะติดเชื้อเข้าสู่ระบบกำจัดตามกลุ่ม cluster ที่กำหนดไว้

๒.๑.๑.๓) อปท. ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพในการสร้างเตาเผาขยะติดเชื้อ ควรมีการศึกษาถึงปริมาณขยะติดเชื้อที่จะเข้าสู่ระบบ/เครือข่ายที่จะนำส่งขยะเข้าเตาเผา และต้นทุนการดำเนินงาน ซึ่งหากมีความคุ้มค่าในการลงทุนควรจัดสรรเงินอุดหนุนสนับสนุนเพื่อให้มีระบบกำจัดขยะติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ

๒.๑.๒) เร่งรัดการออกกฎกระทรวง หลักเกณฑ์ วิธีการในการจัดการขยะติดเชื้อของ อปท. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องออกมาบังคับใช้เพื่อให้สามารถดำเนินการข้ามเขตจังหวัดได้

๒.๑.๓) บังคับใช้กฎหมายในการบริหารจัดการขยะติดเชื้ออย่างเคร่งครัด เช่น รถเก็บขนขยะติดเชื้อต้องมีการควบคุมอุณหภูมิ และมีการเชื่อมโยงข้อมูลขยะติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดโดยใช้ระบบสแกนบาร์โค้ดในการควบคุมเส้นทางการเดินรถเก็บขนขยะติดเชื้อจากต้นทาง กลางทาง และปลายทางเพื่อป้องกันการลักลอบนำขยะติดเชื้อออกนอกระบบ

๒.๒) กระทรวงมหาดไทย ควรดำเนินการ ดังนี้

๒.๒.๑) มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสร้างกลไกเชื่อมโยงการบริหารจัดการขยะติดเชื้อในลักษณะความร่วมมือของแต่ละจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด เพื่อให้มีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เป็นแหล่งกำเนิดขยะติดเชื้อ เช่น โรงพยาบาลของรัฐ/เอกชน โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล คลินิก สถานพยาบาลสัตว์ ห้องปฏิบัติการขยะติดเชื้ออंतरาย และ อปท. ในพื้นที่กับ อปท. ที่มีเตาเผาขยะติดเชื้อ/บริษัทเอกชนที่มีเตาเผาขยะติดเชื้อ เพื่อให้ขยะติดเชื้อเข้าสู่ระบบทั้งหมด

๒.๒.๒) มอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสร้างความตระหนักให้แก่ อปท. ในการบริหารจัดการขยะติดเชื้อ และสนับสนุนเพิ่มกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานดังกล่าว

๒.๒.๓) ควรมีการยืดหยุ่นกฎระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างให้ อปท. สามารถจ้างเอกชนดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง หรือยกเว้นระเบียบการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องจักร สำรองไว้ได้ และในการจัดทำ TOR สัญญาจ้างต้องคำนึงถึงระบบการจัดการที่ครบวงจรได้มาตรฐานมากกว่าราคาถูก

๒.๒.๔) ควรดำเนินการอบรมชี้แจงสร้างความเข้าใจให้แก่ อปท. ดังนี้

๒.๒.๔.๑) ตระหนักและรับรู้ถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการขยะติดเชื้อ และออกข้อบัญญัติการเก็บ ขน และกำจัดขยะติดเชื้อ

๒.๒.๔.๒) สร้างความเข้าใจให้ประชาชนเห็นถึงอันตรายจากขยะติดเชื้อ เนื่องจากแนวโน้มของผู้สูงอายุของไทยซึ่งส่วนใหญ่มีภาวะเป็นผู้ป่วยติดเตียงจะเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต อปท. จึงควรรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะติดเชื้อจากผู้ป่วยติดเตียงในครัวเรือน และมีมาตรการให้นำมารวบรวมไว้ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลประจำอำเภอ หรือมีการติดตั้งถังแดงในชุมชน เพื่อรองรับขยะติดเชื้อไม่ให้มีการทิ้งปะปนกับขยะทั่วไป และรวบรวมส่งแหล่งกำจัดที่ได้มาตรฐานไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

๒.๓) กรมควบคุมมลพิษ ควรมีการควบคุมและกำกับดูแลเตาเผาขยะติดเชื้อให้เป็นไปตามมาตรฐาน การตรวจสอบค่ามลพิษทางอากาศจากเตาเผาขยะติดเชื้อควรเป็นแบบ Real Time อย่างเนื่อง

๒.๔) กรมโรงงานอุตสาหกรรม ควรมีการควบคุมการออกใบอนุญาตโรงงานกำจัดขยะติดเชื้อ ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน และมีมาตรการลงโทษตามกฎหมายหากไม่ปฏิบัติตาม

ฝ่ายเลขานุการพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การบริหารจัดการขยะติดเชื้อเกิดความครอบคลุมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเสนอที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๑) รายงานการติดตามดังกล่าว และให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการบริหารจัดการขยะติดเชื้อของ อปท. หากเห็นชอบสำนักงาน ก.ก.ถ. จะได้มีหนังสือแจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินงานให้ ก.ก.ถ. ทราบ รวมทั้ง จะได้นำรายงานการติดตามผลในเรื่องนี้เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ก.ก.ถ. ให้ อปท. ทราบ และนำไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะติดเชื้อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

๒) เห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณามิติดให้บทวนปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะติดเชื้อที่อยู่ในอำนาจของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงมหาดไทย โดยให้มีกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งเป็นเจ้าภาพในการบริหารจัดการขยะติดเชื้ออย่างมีเอกภาพในการบริหารเงินและงาน

๓) เห็นควรให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมมือกับสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ทำความเข้าใจและจัดทำคู่มือในการดำเนินการบริหารจัดการขยะติดเชื้อและจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ อปท. โดยขอความช่วยเหลือทางวิชาการจากกระทรวงสาธารณสุข

นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบขยะติดเชื้อ ควรเป็นเจ้าภาพหลักในพื้นที่ มอบให้สาธารณสุขจังหวัดเป็นเจ้าภาพหลัก กระทรวงมหาดไทยจะมีการแบ่งพื้นที่ในการจัดการขยะ แต่เรื่องเกี่ยวกับพัสดุ เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินการของ อปท. ไม่ได้ใช้ระเบียบของกระทรวงมหาดไทยแล้ว ใช้ระเบียบเดียวกันกับทุกส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ ของ อปท. ต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ต้องขอความร่วมมือกระทรวงสาธารณสุข จัดทำหลักสูตรอบรมให้ครอบคลุม ทุก อปท.

ศาสตราจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่ กล่าวว่า ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่สังคมสูงวัย ขยะติดเชื้อไม่ได้มาจากโรงพยาบาลอย่างเดียว มีผู้ป่วยติดเตียงตามบ้านและทิ้งอุปกรณ์ทางการแพทย์มีเชื้อปนออกมาแล้วไม่มีการแยก ไม่มีภาชนะรองรับชัดเจน จากที่ได้ไปฟังการทำงานของกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรมและกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นว่ายังไม่มีการบูรณาการ ยังไม่มีเจ้าภาพ

นายบุญชัย ธีระกาญจน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข แทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ปัจจุบันพื้นที่ในชุมชนมีปัญหาขยะติดเชื้อจำนวนมาก โรงพยาบาลรับผิดชอบคนไข้ที่ไปจาก

โรงพยาบาล รับขยะติดเชื้อมากำจัด โดยทั้ง ๒ ส่วน ส่วนที่โรงพยาบาลกำจัดเอง และส่วนว่าจ้างเอกชน มีการทบทวนให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้ดำเนินการในการกำจัดขยะติดเชื้อ โดยภาพรวมถ้า อบต. ร่วมกับพื้นที่ในจังหวัด โดยสาธารณสุขจังหวัดอาจจะเป็นผู้รับผิดชอบที่จะประสานงาน

นายพงษ์ศักดิ์ ยิ่งชนม์เจริญ นายกเทศมนตรีนครยะลา กล่าวว่า เทศบาลนครยะลา มีศูนย์อำนวยการกำจัดขยะติดเชื้อ หลายจังหวัดมีการทำประชาพิจารณ์ ประชาชนไม่อนุญาตให้มีการจัดตั้งเตากำจัดขยะติดเชื้อ จึงต้องส่งข้ามเขต แต่พอกรณีข้ามเขต ไม่สามารถจะพูดคุยกับโรงพยาบาลพื้นที่ข้ามเขตได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นมีเอกชนบางแห่งใช้เตาเผาขยะธรรมดา อุณหภูมิความร้อนของเตาเผาขยะติดเชื้อ จะต้องสูงถึง ๑,๒๐๐ องศา ต้องมีมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดขยะติดเชื้อเริ่มตั้งแต่โรงงาน กระทรวงสาธารณสุขต้องมีการบังคับให้ชัดเจน ภาคใต้ตอนนี้ไม่มีศูนย์กำจัดขยะติดเชื้อที่ได้มาตรฐาน มีเฉพาะที่เทศบาลนครยะลาที่เดียว

นายอุดร ตันติสุนทร กล่าวว่า ภารกิจการเก็บขยะต้องเป็นหน้าที่ของ อบต. ในเขต อบต. และเป็นหน้าที่ของเทศบาลที่จะต้องเก็บไม่ใช่งำจัด สำหรับการจะไปฝังกลบหรือสร้างเตาเผาให้เป็นภารกิจของ อบจ. ถ้าอย่างนี้จะมีการขัดแย้งกัน เป็นหน้าที่หน่วยงานใดระบุให้ชัดเจน

นางสาววิมล ขาตะมีนา รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวว่า การบริหารจัดการขยะมีพิษเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นมาก แต่มีข้อสังเกตว่าการใช้ศักยภาพในการกำจัดขยะยังไม่เต็มที่ เกิดจากสาเหตุใด ทำไม อบต. เองมีบริการกำจัดขยะแต่ใช้ไม่เต็มที่และค่าธรรมเนียม ซึ่ง อบต. จัดเก็บค่าธรรมเนียมสูงกว่าเอกชน จำเป็นต้องพิจารณาถึงมาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานอาจจะต่ำกว่าเกณฑ์หรือไม่ ที่สำคัญคิดว่าจะทำอย่างไรถึงจะให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economy of Scale) คือ สามารถจัดทำบริการเผาขยะมีพิษติดเชื้อได้ และสามารถที่จะคุ้มค่างบประมาณด้วย

ประธาน กล่าวว่า มอบฝ่ายเลขานุการดำเนินการให้เป็นไปตามมติที่เสนอและรวบรวมข้อสังเกตของที่ประชุมเสนอคณะรัฐมนตรีด้วย

มติที่ประชุม เห็นชอบรายงานการติดตามผล และข้อเสนอนโยบายการบริหารจัดการขยะติดเชื้อของ อบต. ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีสั่งการให้ส่วนราชการดำเนินการตามมติ ก.ก.ถ. รวมทั้งรับข้อสังเกตของที่ประชุม ก.ก.ถ. ไปดำเนินการและรายงานผลให้ ก.ก.ถ. ทราบ

๔.๓ การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เลขานุการ รายงานว่า คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้มีมติรับทราบเรื่อง การกำหนดสัดส่วนรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และการจัดสรรงบประมาณให้แก่ อปท. โดยกำหนดรายได้สุทธิของรัฐบาล จำนวน ๒,๕๕๐,๐๐๐ ล้านบาท และจัดสรรรายได้ให้แก่ อปท. ในสัดส่วน ร้อยละ ๒๙.๕๐ ของรายได้สุทธิของรัฐบาล เป็นจำนวน ๗๕๒,๒๕๐ ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๓๑,๔๒๗.๙๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๖ โดยเป็นภาษีที่ อปท. จัดเก็บเอง ภาษีที่รัฐจัดเก็บและแบ่งให้ รวมจำนวน ๔๗๕,๓๕๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๘,๔๕๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๔ และเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ อปท. จำนวน ๒๗๖,๘๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๒,๙๗๗.๙๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๑

คณะอนุกรรมการด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ ในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ให้แก่ อปท. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ และให้นำเสนอ ก.ก.ถ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อจัดทำประกาศ ก.ก.ถ. ให้มีผลบังคับใช้ต่อไป ดังนี้

๑) ให้จัดสรรภาษีแก่ อบท. ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (๑ ใน ๙) ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์

๒) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้จัดสรรเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ จัดสรรแก่ อบท. ทุกแห่งให้ได้รับการจัดสรรตามอัตราส่วนร้อยละที่ได้รับการจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๒ ซึ่งเป็นส่วนที่เหลือให้จัดสรรแก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลตามสัดส่วนที่ได้รับการจัดสรรในส่วนที่ ๑

๓) หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้จัดสรรตามอัตราส่วนร้อยละที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วาระ ๓ มีมติเห็นชอบปรับลดงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนของ อบท. โดยปรับลดเงินอุดหนุนที่จัดสรรให้แก่กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จำนวน ๔ รายการ ทำให้สัดส่วนรายได้ของ อบท. ต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลลดลงจากเดิมร้อยละ ๒๙.๕๐ เป็นร้อยละ ๒๙.๔๗ ฝ่ายเลขานุการได้จัดทำประกาศ ก.ก.ธ. ตามมติคณะอนุกรรมการฯ รวม ๓ ฉบับ ดังนี้

๑) ร่างประกาศ ก.ก.ธ. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินภาษีให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒) ร่างประกาศ ก.ก.ธ. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) ร่างประกาศ ก.ก.ธ. เรื่อง การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไป เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ฝ่ายเลขานุการพิจารณาแล้ว เห็นสมควรพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดสรรภาษีและเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่คณะอนุกรรมการด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ เสนอและเห็นชอบประกาศ ก.ก.ธ. รวม ๓ ฉบับ เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลบังคับใช้ต่อไป

ศาสตราจารย์พิเศษสมชัย ฤชุพันธุ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเศรษฐศาสตร์ กล่าวว่า การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ของ อบท. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการด้านการเงิน การคลัง และงบประมาณ ได้มีข้อสังเกต และได้มีมติให้เสนอที่ประชุม ก.ก.ธ. พิจารณาให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอดังกล่าว

นายภานุ จันทน์เขียว รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ แทนผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ กล่าวว่า การจัดสรรเงิน หรืองบประมาณให้หน่วยที่มีรายได้รวมทั้งเงินสะสม เนื่องจากปัจจุบัน พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ ได้มีประกาศใช้แล้ว ถ้าหน่วยงานหรือองค์กรที่มีรายได้มีเงินสะสมเหลือจำนวนมากจะต้องนำมาประกอบการพิจารณาด้วย

รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ กล่าวว่า พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ เป็นการประมาณการรายได้ ต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง มติที่ประชุม ก.ก.ธ. กล่าวถึงการตั้งประมาณการรายได้ของท้องถิ่น ต้องใช้กฎหมายที่ใช้อยู่ปัจจุบัน แต่ปรากฏว่าสัดส่วนของรายได้ท้องถิ่นที่เก็บเอง ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๑๒,๐๐๐ ล้านบาท เท่ากับปี ๒๕๖๑ การประมาณการรายได้ภาษีท้องถิ่นควรยึดถือจากการที่กฎหมายมีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน จึงขอตั้งข้อสังเกตในเรื่องการประมาณการรายได้ที่ อบท. จัดเก็บเอง มาจากฐานกฎหมายใช้อยู่ในปัจจุบันหรือไม่

เพราะว่ากฎหมายที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ยังไม่มีความเคลื่อนไหวจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ และแตกต่างไปจากมติที่ประชุม ก.ก.ถ.

นายภาณุ จันทร์เจิวใช้ กล่าวว่า รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองมีสัดส่วนที่ลดลง เมื่อเทียบกับสัดส่วนของเงินภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้ รวมทั้งเงินอุดหนุนอัตราลดลง การตั้งเป้าหมายที่จะให้ท้องถิ่นใช้ความพยายามในการจัดเก็บรายได้เป็นส่วนหนึ่งที่น่ามาใช้ในการประมาณการ ไม่ว่าจะเป็นเงินที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง หรือเงินภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้ หรือการที่จะไปคิดรายได้อื่น ๆ ของท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดว่าควรส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะจัดบริการสาธารณะ กรณียังไม่เพียงพอให้จัดสรรงบประมาณไปพลางก่อน ทั้งนี้ต้องมาพิจารณาอย่างจริงจังในเรื่องของการพัฒนารายได้ท้องถิ่น

นายอุตร ตันติสุนทร กล่าวว่า บางจังหวัดภาษีบำรุงท้องที่เก็บได้มาก บางจังหวัดเก็บได้น้อย ถ้านำงบรายได้ของจังหวัดต่าง ๆ มารวมกันกับรายได้ของต่างจังหวัดที่เก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้น้อย ควรจะมีคณะกรรมการงบประมาณวิเคราะห์ให้ชัดเจนเลย จะมีประโยชน์อย่างยิ่ง

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา กล่าวว่า รายได้ท้องถิ่นจัดเก็บเองตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ถึง ๒๕๖๒ มียอดเท่ากัน ซึ่งเป็นการประมาณตอนปี ๒๕๖๐ การประมาณการควรจะประมาณการจากฐานภาษีที่กฎหมายที่เก็บอยู่จริงเท่านั้น เพราะว่า ๓ ปี ที่ผ่านมา ประมาณการสูงเกินจริง ทุกครั้งที่มีปัญหา ประมาณการสูงเกินจริง ซึ่ง อปท. เก็บไม่ได้ตามที่ประมาณการ

นายประเสริฐ วชิรเขื่อนขันธ์ นายกเทศบาลเมืองพระประแดง กล่าวว่า การประมาณการรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ เป็นประมาณการจากท้องถิ่นจัดเก็บได้เอง ปี ๒๕๕๙ มีรายได้ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ๗๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่ปี ๒๕๖๐ เป็น ๑๑๒,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งปี ๒๕๖๐ ๒๕๖๑ ๒๕๖๒ มีรายได้เท่ากัน ถ้ากฎหมายมีผลบังคับใช้ ท้องถิ่นจะเก็บได้ ขอให้ปรับเปลี่ยน ไม่เช่นนั้นท้องถิ่นจะมีผลกระทบทุกปี

นายนิพนธ์ บุญญามณี กล่าวว่า เห็นด้วยกับการตั้งคณะกรรมการศึกษาเรื่องรายได้ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ฐานที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีตอนนี้ ยากจะให้ก้าวหน้าในอัตราที่เป็นไปตามสัดส่วนได้ โรงงาน สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ต่างจังหวัด ก่อให้เกิดภาวะสิ่งแวดล้อม แต่ตอนจ่ายภาษีมาจ่ายพื้นที่สำนักงานใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่กรุงเทพฯ รายได้ของ อบจ. ตามกฎหมายที่ให้ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ตามประมวลรัษฎากรในพื้นที่จังหวัดใดให้จัดสรรให้ อบจ. ในจังหวัดนั้นก่อนร้อยละ ๕ ของภาษีที่เก็บได้ ถ้าสามารถแก้ไขได้อย่างเป็นรูปธรรมจะทำให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้ามาดูแลอย่างเป็นระบบ สถานประกอบการสร้างมลภาวะที่เ็นต้องจ่ายภาษีที่นั้นตามความเป็นจริง

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย กล่าวว่า ที่ผ่านมาสํานักงานปลัดสํานักนายกรัฐมนตรีได้ทำหนังสือขอความร่วมมือผู้ประกอบการโดยแจ้งไป อบจ. ให้ อบจ. แจ้งขอความร่วมมือให้เสียภาษีในพื้นที่นั้นที่บริษัทตั้งอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ยอมเสียภาษีที่สาขาต่างจังหวัด แต่มาเสียภาษีที่สำนักงานใหญ่ในกรุงเทพฯ

รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ กล่าวว่า การประมาณการรายได้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะใช้หลักประมาณการจากกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนยังใช้อยู่ รายได้ที่ท้องถิ่นเก็บเองเพิ่มขึ้น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีรายได้เติบโตมากกว่าอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจ จะสรุปว่าท้องถิ่นไม่ได้พยายามจัดเก็บตามที่ประมาณการไว้ไม่ได้

นายภาณุ จันทร์เจิวใช้ กล่าวว่า รายได้ท้องถิ่นภาพรวมที่มาจากแหล่งต่าง ๆ กำหนดว่าในแต่ละปี ขอเพิ่มเป็นอัตราร้อยละ ๒๙.๕ , ๓๐.๕ , ๓๑.๕ ถ้าต้องการได้สัดส่วนเท่านี้ ท้องถิ่นต้องออกแรงหาเงินให้ได้ ประมานนี้ รัฐบาลกลางจะจัดเก็บภาษีให้ แบ่งให้ประมานนี้ ทั้งหมดเป็นความพยายามที่บอกว่า ทุกฝ่ายต้องร่วมแรงกันในการจัดหารายได้ด้วย ไม่ใช่มอบให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

นายมังกร ยนต์ตระกูล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ปี ๒๕๖๒ รายได้ของ อบท. จำนวน ๗๕๑,๔๘๐ ล้านบาท ปรับลง ๔๐,๐๐๐ ล้านบาท จากรายได้สุทธิรัฐบาล ๒,๕๕๐,๐๐๐ ล้านบาท เหลือเป็นร้อยละของรายได้ท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิรัฐบาล ๒๗.๙ % แต่กฎหมายได้กำหนดรายได้ท้องถิ่นต่อรายได้สุทธิ

ของรัฐบาลต้องไม่น้อยกว่าเดิม ซึ่งต้องไปแก้ไขกันไป ส่วนการห้ามเสียภาษีที่ท้องถิ่นไม่รู้ว่าการค้าเสรีมีหรือไม่ ซึ่งการเสียภาษีที่สำนักงานใหญ่ได้ กรมสรรพากรว่าอย่างไร อย่างไรก็ดี สมาคม อปท. ทั้ง ๓ สมาคม ควรไปรณรงค์ให้เสียภาษีที่จังหวัดที่ท้องถิ่นของตนเองก่อน

นายธนศักดิ์ มาคะสิระ นายกเทศมนตรีตำบลวัดเพลง กล่าวว่า ขอให้สำนักงบประมาณถอดโครงการที่รัฐบาลให้ท้องถิ่นเป็นผู้ประสานงาน เช่น ผู้สูงอายุมาใช้เป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น อาหารกลางวันเด็กของโรงเรียนในเทศบาลตำบล จำนวนเป็นแสนล้านบาท ถอดมาแล้วจะเหลือจำนวนเท่าใด ซึ่งดูเหมือนว่าท้องถิ่นได้รับงบประมาณจำนวนมาก แต่เป็นที่ท้องถิ่นทำเองเพียง ๕๐,๐๐๐ กว่าล้านบาท

นายภาณุ จันท์เจียวใช้ กล่าวว่า ต้องมีมาตรการบังคับใช้ จะเสียภาษีที่ส่วนกลางก็ไม่ว่า แต่ต้องดูแลแหล่งที่มาของรายได้ในการเสียภาษีว่ามาจากที่ไหน ก็ต้องแบ่งส่วนนั้นกลับคืนไป ส่วนในเรื่องภารกิจที่จะถอดออกมา โดยหลักการสามารถนำออกมาได้ หากท้องถิ่นไม่จ่ายเบี้ยยังชีพคนชราและนำภารกิจออกมา จำเป็นต้องนำเงินออกมา ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจหน้าที่และอาจจะต้องไปให้กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้จ่าย กล่าวคือ การจัดสรรเงินจะต้องสอดคล้องกับภารกิจ

ประธาน กล่าวว่า เรื่องภาษีจะเชิญอธิบดีกรมสรรพากร กับปลัดกระทรวงการคลัง มาหารือ ส่วนเรื่องหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ให้เป็นไปตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ ระหว่างนี้จะไปศึกษาว่าจะเพิ่มรายได้อะไรเพิ่มภาษีอย่างไร เปลี่ยนที่จัดเก็บอย่างไร ซึ่งเป็นประเด็นย่อยที่จะนำไปไว้หารือกันอีกครั้ง เพื่อให้หลักเกณฑ์ออกมาก่อนงบประมาณจะเริ่มแล้วจะได้สามารถใช้ได้ แต่ประเด็นนี้ขอรับไปจัดการโดยในการประชุมคราวหน้าและจะแจ้งเรียนให้ทราบเมื่อได้ผลอย่างไรจะรายงานรัฐบาลเลยก็ได้ในส่วนนี้

รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ กล่าวว่า ขออนุญาตลงไปด้วยว่าผมไม่เห็นด้วยในมตินี้ ให้เหตุผลว่าไม่เห็นด้วยในหลักคิดวิธีการประมาณการรายได้

มติที่ประชุม ๑. เห็นชอบหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ให้แก่ อปท. ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ เพื่อจัดทำประกาศ ก.ก.ถ. ให้มีผลบังคับใช้ต่อไป ดังนี้

๑.๑ ให้จัดสรรภาษีแก่ อปท. ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม (๑ ใน ๙) ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสรรพสามิต และภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์

๑.๒ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้จัดสรรเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ จัดสรรแก่ อปท. ทุกแห่งที่ได้รับการจัดสรรตามอัตราส่วนร้อยละที่ได้รับการจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๒ ซึ่งเป็นส่วนที่เหลือ ให้จัดสรรแก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลตามสัดส่วนที่ได้รับการจัดสรรในส่วนที่ ๑

๑.๓ หลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้จัดสรรตามอัตรา ส่วน ร้อยละที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ใน ก.ก.ถ. ไม่เห็นด้วยกับการประมาณการรายได้ของ อปท. ที่จัดเก็บเอง โดยมีความเห็นว่าการประมาณการรายได้ดังกล่าวควรใช้ฐานการประมาณการจากรายได้ที่จัดเก็บได้จริงตามกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน

๒. ประธานรับจะเชิญปลัดกระทรวงการคลังและอธิบดีกรมสรรพากร หารือการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามแหล่งที่ตั้งของสถานประกอบการ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

๕.๑ การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจ่ายค่าตอบแทนนักบริบาลชุมชน เพิ่มเวลาเพื่อการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

เลขานุการ กล่าวว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แจ้งว่า รัฐบาลมีนโยบายจัดการระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงอายุของประเทศไทย โดยส่งเสริมให้มีนักบริบาลชุมชนครอบคลุมทุกท้องถิ่น ทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยจ่ายค่าตอบแทนเพิ่มเวลา เพื่อมุ่งหวังให้ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการดูแลไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ คนต่อปี อันจะเป็นการช่วยเหลือครอบครัวในการดูแลผู้สูงอายุ และลดค่าใช้จ่ายด้านการสาธารณสุข ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการจ้างงานในชุมชนเพิ่มขึ้นในรูปแบบนักบริบาลชุมชน ซึ่งเป็น การกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก และเพื่อเป็นการรองรับการจัดระบบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติจึงได้มีประกาศคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ กำหนดให้การดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เป็นสิทธิของผู้สูงอายุ ตามมาตรา ๑๑ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการดูแลระยะยาว สำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนระบบนักบริบาลชุมชนโดยท้องถิ่น เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ตึกบัญชาการ ๒ ทำเนียบรัฐบาล โดยขอให้หารือที่ประชุมคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ก.ก.ถ.) ในวันพุธที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ โดยมีประเด็นดังนี้

๑) ขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการดำเนินการจ่ายค่าตอบแทน ให้แก่นักบริบาลชุมชนเพิ่มเวลาในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

๒) ขอให้ ก.ก.ถ. สนับสนุนงบประมาณอุดหนุนท้องถิ่น เพื่อจ่ายเป็นค่าตอบแทนและอบรมนักบริบาลชุมชน

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ กรมกิจการผู้สูงอายุ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) กรมอนามัย และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สป.สช.) เข้าร่วมประชุมหารือแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนระบบนักบริบาลชุมชนโดยท้องถิ่น เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ตึกบัญชาการ ๒ ทำเนียบรัฐบาล โดยมีผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย) เป็นประธาน และมีประเด็น ดังนี้

๑) การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๑) กระทรวงมหาดไทยได้ยกร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสมทบกองทุน พ.ศ. และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินค่าป่วยการนักบริบาลชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. เพื่อให้ อปท. มีแนวทางในการจ่ายเงินค่าป่วยการนักบริบาลชุมชนในการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามกรอบอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

๑.๒) คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ได้ออกประกาศ เรื่อง กำหนดสิทธิผู้สูงอายุตามมาตรา ๑๑ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ เพิ่มเติมการกำหนดสิทธิของผู้สูงอายุ ในเรื่องการได้รับการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และได้ออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สป.สช. กระทรวงศึกษาธิการ และ อปท. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงตามมาตรา ๑๑ (๑๓)

๑.๓) กรมอนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ยกร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพิ่มเติมนักบริหารชุมชน ๗๐ ชั่วโมง และเพิ่มเติม ๕๐ ชั่วโมง รวมเป็น ๑๒๐ ชั่วโมง

๑.๔) สป.สช. อยู่ระหว่างปรับแก้ประกาศฯ กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับพื้นที่ให้เอื้อต่อการดำเนินงานของ อปท.

๒) ภารกิจและอำนาจหน้าที่

อปท. มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายกำหนด ได้แก่ กฎหมายจัดตั้ง อปท. กฎหมายว่าด้วยกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. กฎหมายอื่นที่มอบหมายและมอบอำนาจให้ อปท. ดังนี้

๒.๑) เป็นหน้าที่และอำนาจของ อปท. ตามกฎหมายจัดตั้ง อปท. โดยกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน

๒.๒) เป็นหน้าที่และอำนาจของ อปท. ตามกฎหมายว่าด้วยกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. โดยการถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ อปท. ดำเนินการแทน โดยกำหนดไว้ในแผนการกระจายอำนาจฯ หรือให้ ก.ก.ถ. ออกประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๓๑)

๒.๓) เป็นหน้าที่และอำนาจของ อปท. ตามกฎหมายอื่นที่มอบอำนาจให้ อปท. โดยคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ออกประกาศตามข้อ ๒.๑.๒ (มาตรา ๑๑ (๑๓) และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม ให้ อปท. ดำเนินการได้

[มาตรา ๑๑ (๑๓) การอื่นที่คณะกรรมการกำหนด

(วรรคสอง) ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการฯ เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและออกประกาศกำหนดให้หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดของกระทรวงหรือทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านความสัมพันธ์กับภารกิจหลักและปริมาณงานในความรับผิดชอบรวมทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนประกอบด้วยเป็นสำคัญ

(วรรคสาม) การคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนตามวรรคหนึ่งให้หน่วยงานตามวรรคสองดำเนินการให้โดยไม่คิดมูลค่า หรือโดยให้ส่วนลดเป็นกรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณีพิเศษก็ได้แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบประกาศกำหนด]

๓) งบประมาณ

เมื่อคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติดำเนินการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ มาตรา ๑๑ (๑๓) และวรรคสอง วรรคสาม ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและ อปท. จะมีกรอบหน้าที่และอำนาจที่ชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน การจัดสรรงบประมาณให้แต่ละหน่วยงานก็ไปตามภารกิจตามกรอบหน้าที่และอำนาจฯ และสำหรับในส่วนของ อปท. หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม ให้ อปท. มีหน้าที่ในการจัดหานักบริหารชุมชนและการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงระยะยาวแล้ว อปท. ก็สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นได้ โดยใช้จ่ายจากเงินงบประมาณดังนี้

๓.๑) ใช้จ่ายจากเงินงบประมาณของ อปท. เอง หรือ

๓.๒) ก.ก.ถ. ให้ความเห็นชอบการจัดสรรงบประมาณให้ อปท. ในรูปแบบเงินอุดหนุนทั่วไปหรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกำหนดรายการเป็นค่าตอบแทนนักบริหารชุมชนหรือการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารชุมชน

๔) บุคลากรหรือนักบริหารชุมชน

เมื่อกำหนดหน้าที่และอำนาจให้ อปท. เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องนักบริหารชุมชนแล้ว ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

๔.๑) กำหนดคุณสมบัติและสัดส่วนจำนวนนักบริหารชุมชนที่เหมาะสม (รัฐบาลสนับสนุนค่าตอบแทนให้ อบท. แห่งละ ๒ อัตรา หาก อบท. ใดมีความจำเป็นต้องมีเพิ่มเติม ให้ใช้งบประมาณของ อบท. เองได้ตามสัดส่วนของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงต่อจำนวนนักบริหารในอัตรา ๖:๑)

๔.๒) กำหนดอัตรากារจ้างนักบริหารชุมชน (๖,๐๐๐ บาท/เดือน)

๔.๓) กำหนดวิธีการสรรหา/การประเมินผลการปฏิบัติงาน/การควบคุมกำกับ

๔.๔) กำหนดบทบาทหน้าที่ของนักบริหารชุมชน/แนวทางการปฏิบัติงาน

๔.๕) การพัฒนาความรู้/หลักสูตรฝึกอบรมนักบริหารชุมชน

๔.๖) การจัดทำมาตรฐาน/คู่มือการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ที่ประชุมมีมติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานรับผิดชอบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ขั้นตอน รายละเอียดการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อนระบบนักบริหารชุมชนต่อไป

ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาเห็นว่า

๑) คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ได้ออกประกาศ เรื่อง กำหนดสิทธิผู้สูงอายุตามมาตรา ๑๑ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ เพิ่มเติมการกำหนดสิทธิของผู้สูงอายุในเรื่องการได้รับการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง และได้ออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยกำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สป.สช. กระทรวงศึกษาธิการ และ อบท. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ตามมาตรา ๑๑ (๑๓) ดังนั้น อบท. ย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามที่ประกาศคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

๒) การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ อบท. เป็นค่าตอบแทนและอบรมนักบริหารชุมชน เห็นสมควรให้ใช้จ่ายจากงบประมาณที่รัฐจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้แก่ อบท. ดังนี้

๒.๑) การสนับสนุนงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เนื่องจากขณะนี้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว และกระทรวงมหาดไทยอยู่ระหว่างการยกร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินค่าป่วยการนักบริหารชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งนักบริหารชุมชนที่ได้รับค่าตอบแทนจะต้องผ่านหลักสูตรฝึกอบรมเพิ่มเติมตามที่กำหนด และงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หากระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวมีผลใช้บังคับ เห็นควรให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเจียดจ่ายจากเงินอุดหนุนของ อบท. ที่เหลือจ่าย มาเป็นค่าตอบแทนนักบริหารชุมชน แต่หากเงินดังกล่าวไม่เพียงพอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอขอของบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ต่อไป

๒.๒ การสนับสนุนงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ให้ อบท. หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เสนอตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นค่าตอบแทนและการอบรมนักบริหารชุมชนต่อไป

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย กล่าวว่า คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ได้ออกประกาศภารกิจ การดูแลผู้สูงอายุ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และ อบท. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ซึ่งที่ผ่านมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเคยทักท้วงว่าการจัดให้มีนักบริหารชุมชนไม่ใช่ภารกิจของ อบท. ซึ่งหากท้องถิ่นรับผิดชอบในส่วนนี้ได้ จะมีประโยชน์มาก เพราะปัจจุบันประเทศ

ไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และนักบริหารชุมชนจะเข้าไปให้คำแนะนำญาติผู้ป่วยที่ติดเตียงเกี่ยวกับวิธีการดูแล วิธีปฏิบัติต่อผู้สูงอายุที่ติดเตียง

นายอภิชน จันทรเสน นักกฎหมายกฤษฎีกาปฏิบัติการ กล่าวว่า ภารกิจมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอาสาสมัครผู้สูงอายุที่ติดเตียงต้องการดูแลทุกวัน และมีการดูแลอย่างจริงจัง แต่อาสาสมัครยังไม่เพียงพอ จึงขอหารือ ก.ก.ธ. เรื่องการจ่ายค่าตอบแทนนักบริหารชุมชน เพื่อให้กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน นอกจากนี้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล ได้วางแนวทางว่า ถ้าท้องถิ่นใดที่มีเงินจ่ายค่าตอบแทนนักบริหารชุมชนให้จ่ายไปก่อนได้ แต่จะมีปัญหาว่าท้องถิ่นขนาดเล็กที่ไม่มีเงินไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนได้ จะดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ท้องถิ่นทั่วประเทศสามารถจ่ายค่าตอบแทนนักบริหารชุมชนได้ในเบื้องต้นท้องถิ่นละ ๒ อัตรา

นายนิพนธ์ บุญญามณี กล่าวว่า อบจ. สงขลา มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตำบลละ ๕ คน เชิญวิทยาลัยพยาบาลบรมมการปฏิบัติงานให้กับ อสม. แล้วจ่ายค่าตอบแทนให้เดือนละ ๖๐๐ บาท เป็นเงินของ อบจ. โดยให้มีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุและสนับสนุนการจัดทำระบบการแพทย์ฉุกเฉิน แต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงเรื่องการจ่ายค่าตอบแทนว่าไม่มีอำนาจหน้าที่ไปทำเรื่องนี้ ซึ่งเป็นการจ่ายซ้ำซ้อน

รองศาสตราจารย์วีระศักดิ์ เครือเทพ กล่าวว่า มีข้อสังเกต ประการที่ ๑ การสนับสนุนท้องถิ่นต้องมีระเบียบรองรับ ท้องถิ่นขนาดเล็กอาจจะมั่งบประมาณไม่พอ ถ้าท้องถิ่นขนาดเล็กขาดทรัพยากร อบจ. สามารถสนับสนุนได้ ประการที่ ๒ นักบริหารชุมชน ฝากฝ่ายเลขานุการพิจารณาศึกษาระบบของอาสาสมัคร มีระเบียบรองรับหรือไม่ เพื่อให้ระบบอาสาสมัคร จัดอาสาสามารถดำเนินการได้ ควรศึกษาในภาพรวมทั้งหมดด้วย

นายอุดร ตันติสุนทร กล่าวว่า ขอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเรื่องงบประมาณเรื่องที่จะช่วยผู้สูงอายุ

นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม กล่าวว่า อบท. ดูแลเรื่องผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง การปฏิบัติงานเต็มเวลาโดยการคัดเลือกจาก อสม. ที่มีศักยภาพและต้องไปฝึกอบรมโดยหลักสูตรที่ทางกระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด และต้องผ่านหลักเกณฑ์การประเมินถึงจะทำหน้าที่ตรงนี้และได้รับค่าตอบแทนตามที่กำหนด กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ยกร่างระเบียบเพื่อให้ทางท้องถิ่นสามารถเบิกจ่ายได้ ถ้ากรณีท้องถิ่นขนาดเล็กไม่มีศักยภาพจะให้ท้องถิ่นใหญ่เข้ามาช่วยทำไปก่อน กระทรวงมหาดไทยจะเสนอเรื่องระเบียบต่อไป

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย กล่าวว่า ประกาศคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น อาจจะไม่พอ ถ้าที่ประชุมเห็นชอบว่านักบริหารชุมชนมีประโยชน์ที่จะดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง เสนอให้ใช้ตามมาตรา ๑๖ ของ พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. พ.ศ. ๒๕๔๒ (๓๑) ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาล เมืองพัทยา อบต. ว่ากิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนตามที่ ก.ก.ธ. กำหนดและออกประกาศโดยอาศัยมาตรานี้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น ส่วนเรื่องของการฝึกอบรมค่าตอบแทนอย่างไรให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ไปศึกษาอีกครั้ง โดยเฉพาะเรื่องฝึกอบรมถ้าอบรมที่วิทยาลัยท้องถิ่นก็ได้ หมายถึงท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่น อาจจะทำค่าลงทะเบียนมาช่วยก่อนในเบื้องต้น สำหรับในปี ๒๕๖๒ เงินอุดหนุนที่ ก.ก.ธ. จะจัดสรรให้ไปคงไม่ทันแล้ว ดังนั้นในปี ๒๕๖๒ เห็นควรให้ใช้งบประมาณจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ไปก่อน และในปี ๒๕๖๓ เห็นควรใช้เงินอุดหนุนที่จะจัดสรรลงไป

ศาสตราจารย์นันทวัฒน์ บรมานันท์ กล่าวว่า เรื่องนี้ควรระบุในแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย กล่าวว่า การถ่ายโอนภารกิจของส่วนราชการใด ตามมาตรา ๑๖ (๓๑) การถ่ายโอนภารกิจให้ อบท. ให้ระบุไว้ในแผนกระจายอำนาจ เมื่อแผนกระจายอำนาจ มีผลบังคับใช้

ส่วนราชการต้องถ่ายโอนภารกิจให้แก่ อบท. และ อบท. ต้องรับการถ่ายโอนภารกิจด้วย แต่ภารกิจนี้เป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ อบท. ซึ่งทาง ก.ก.ก. เห็นว่าจะเป็นประโยชน์กับประชาชนในท้องถิ่น มาตรา ๑๖ (๓๑) ที่กำหนดกิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด คนละส่วนกับภารกิจถ่ายโอน

ศาสตราจารย์พิเศษกมลชัย รัตนสกววงศ์ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาจากเอกสารที่นำเสนอท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ส่วนกลางกำหนดแต่ไม่ใช่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายนั้นโดยตรง แต่โดยผ่านประกาศที่กำหนดภารกิจให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งหากท้องถิ่นจะดำเนินการ เพราะเป็นภาระหน้าที่แล้วจะมีงบประมาณหรือไม่ในส่วนนี้อาจไม่ต้องออกประกาศอีก

นายบุญชัย ธีระกาญจน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ที่ผ่านมามาทางกระทรวงสาธารณสุขกับท้องถิ่นดำเนินการร่วมกัน แต่ว่ามีปัญหาเรื่องการจ่ายค่าตอบแทนนักบริบาลชุมชน มีข้อสังเกต ๒ ประเด็น ประเด็นแรก คือ ถ้าระบุให้มีนักบริบาลชุมชน ๒ อัตราต่อท้องถิ่น อาจไม่ได้สัดส่วนในท้องถิ่นที่มีผู้สูงอายุจำนวนมาก อาจจะทำให้ท้องถิ่นที่มีกำลัง และมีจำนวนผู้สูงอายุที่ต้องดูแลอยู่ที่มีภาวะพึ่งพิงจำนวนมาก อาจจะมีติดขัดได้ ประเด็นที่ ๒ อัตราค่าตอบแทนที่จ่ายอาจจะทำให้เกิดปัญหากับที่เคยจ่ายอยู่แล้วสัดส่วนต้องดูแลคนก็คน จ่ายต่อเดือนเท่าไร ต้องมีการศึกษาให้สอดคล้องกันกับของเดิมที่จ่าย

นายบุญธรรม เลิศสุขิเกษม กล่าวว่า ค่าตอบแทนนักบริบาลชุมชน ที่จะกำหนดในร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยต้องหารือกันทุกหน่วย การกำหนดสัดส่วนจำนวนนักบริบาลชุมชนให้ อบท. ละ ๒ อัตรา หมายถึง รัฐบาลจะสนับสนุนให้ อบท. ต่ำสุดอย่างน้อย ๒ อัตรา แต่ถ้าที่ใดมีผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมากกว่านั้นให้ใช้งบประมาณของ อบท. เองได้ แต่ถูก สตง. ทักท้วง ถ้าไม่มีระเบียบรองรับให้ท้องถิ่นที่มีศักยภาพพร้อมดำเนินการจะต้องรอไปอีก

นายไฉน ก้อนทอง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก กล่าวว่า เห็นด้วยกับแนวคิดที่ให้ท้องถิ่นสามารถดำเนินการดูแลผู้สูงอายุ และดำเนินการโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ท้องถิ่นได้ทำบันทึกข้อตกลงกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) การดูแลผู้ป่วยติดเตียง โครงการระบบการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง (Long Term Care) จะมีจังหวัดละประมาณ ๓๔ แห่ง หลังจากทำบันทึกข้อตกลงเปิดศูนย์เพื่อให้อาสาสมัครเข้าอบรมกับโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ ทำให้อาสาสมัครมีทักษะในการดูแลผู้ป่วยติดเตียง ผู้ป่วยที่ต้องทำกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดก็ย้ายผู้ป่วยมาทำกายภาพที่ศูนย์ของ อบต. ดงมูลเหล็ก

ประธาน กล่าวว่า ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดหน่วยงานผู้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่างๆ ตาม พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ รับรองหรือไม่ หรือต้องใช้อำนาจตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ มาตรา ๑๖ (๓๑)

นายภาณุ จันท์เจียวใช้ กล่าวว่า ไม่ควรให้เปิดอัตราใหม่ ให้ใช้บุคลากรที่มี เพราะอาจกระทบรายจ่ายด้านบุคลากร จะเป็นภาระระยะยาว อาจจะต้องมีการทบทวนความเหมาะสม และภาระหน้าที่ของ อสม.

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง กรรมการร่างกฎหมายประจำ เทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา กล่าวว่า ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นเรื่องการกำหนดสิทธิของผู้สูงอายุจะได้รับ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี กำหนดหน่วยรับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ๖ หน่วยงาน จะบอกได้ทันทีหรือไม่ว่าทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ถ้ากลับไปพิจารณา พ.ร.บ. เทศบาล ตามมาตรา ๕๐ มีอำนาจในการสนับสนุนเกี่ยวกับกิจการผู้สูงอายุ แต่ สตง. ทักท้วงว่าไม่สามารถดำเนินการได้ การจัดบุคลากรพร้อมกันต้องมีการกิจ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยจะออกระเบียบว่าด้วยการว่าจ่ายค่าตอบแทนนักบริบาลชุมชนได้ นอกจากสิทธิที่มีแล้ว ท้องถิ่นต้องมีหน้าที่

ประธาน กล่าวว่า คือ ถ้าออกประกาศ มาตรา ๑๖ (๓๑) ไม่ได้ยุ่งยากอะไรและได้มีการดำเนินการออกประกาศตามมาตรา ๑๖ (๓๑) แล้วหรือไม่ มีอำนาจจริงหรือไม่ตาม มาตรา ๑๖ (๓๑)

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย กล่าวว่า กฎหมายกำหนดไว้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ก.ถ.

ประธาน กล่าวว่า ขอให้เป็นมติเพื่อให้ทำในส่วนนี้ โดยออกประกาศให้ท้องถิ่นมีอำนาจตามมาตรา ๑๖ (๓๑) แต่ให้อ้างอิงกลับไปที่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี และประกาศคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ด้วย เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถจ่ายค่าตอบแทนนักบริหารชุมชนได้ ให้ท้องถิ่นจัดงบประมาณของตนเองเท่าที่จัดได้ ถ้าไม่พอจะต้องใช้งบกลาง ในปี ๒๕๖๓ จะตั้งงบประมาณให้เป็นเรื่องต่อไป ส่วนในเรื่องความเป็นห่วงในการทำงานของอาสาสมัคร ขอให้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อไปพิจารณาอาสาสมัครทั้งหลายที่ทำงานในท้องถิ่น

นายณรงค์ เชื้อบุญช่วย กล่าวว่า ขออนุญาตเพิ่มเติม แต่ละ อบท. จะมีนักบริหารชุมชนกี่คน ค่าตอบแทนเท่าใด ให้กระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาดำเนินการ

ประธาน กล่าวว่า กระทรวงมหาดไทยช่วยรับไปศึกษาด้วย

มติที่ประชุม ๑. เห็นชอบการกำหนดขอบเขตอำนาจของ อบท. และ การสนับสนุนงบประมาณการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง ดังนี้

๑.๑) ให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำประกาศ ก.ก.ถ. กำหนดอำนาจหน้าที่ของ อบท. ด้านค่าใช้จ่ายของบุคลากรในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

๑.๒) การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ อบท. เป็นค่าตอบแทนและอบรมนักบริหารชุมชนให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๒.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เจียดจ่ายจากเงินอุดหนุนของ อบท. ที่เหลือจ่าย หากไม่เพียงพอให้เสนอของบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

๑.๒.๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไปให้ อบท. หรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเสนอตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อเป็นค่าตอบแทนนักบริหารชุมชนต่อไป

๒. เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อศึกษาการดำเนินการของอาสาสมัครในท้องถิ่น

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

(นายวิสูตร เอี่ยมโสภาส)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจ

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เลขานุการคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ

ผู้จตุรายนการประชุม